	KARTA CHARAKTERYSTYKI PREPARATU NIEBEZPIECZNEGO	Data pierwszej edycji: 13.06.2003
		Zastępuje: 26.09.2003
	Rozcieńczalnik niskoaromatyczny do wyrobów ftalowych i alkidowych	Aktualizacja: 22.01.2004
		Egz. nr :
		Strona : 1/5

Nazwa zakładu TBD Spółka Akcyjna
Adres 39 200 Dębica , ul. I. Mościckiego 23
Nr telefonu /+ 48 14/ 670 36 91 , 682 36 91
Nr faxu /+ 48 14/ 670 22 99 , 681 03 00

1. Identyfikacja preparatu

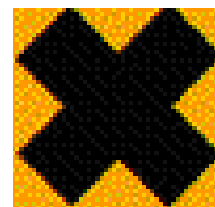
Produkt przeznaczony jest do rozcieńczania wyrobów ftalowych i alkidowych.

2. Skład i informacja o składnikach

	Numer indeksowy	Numer WE	Numer CAS	% wagowy	Klasyfikacja
Niskowrząca frakcja naftowa (obrabiana wodorem*)	649-327-00-6	265-150-3	64742-48-9	powyżej 80	R10 Xn; R65 R66
butan-1-ol	603-004-00-6	200-751-6	71-36-3	Max.1	R10 Xn; R22 Xi; R37/38-41 R67

*)Zawartość benzenu<0,1% (V/V)

3. Identyfikacja zagrożeń

Produkt szkodliwy

Produkt łatwo palny. Działa szkodliwie; może powodować uszkodzenie płuc w przypadku połknięcia. Powtarzające się narażenie może powodować wysuszenie lub pękanie skóry.

4. Pierwsza pomoc

Zatrucie inhalacyjne

Wyprowadzić zatrutego z miejsca narażenia lub zapewnić dopływ świeżego powietrza, zapewnić spokój w dowolnej pozycji, przykryć. W przypadku nieregularnego lub zatrzymanego oddechu zastosować sztuczne oddychanie. Wezwać lekarza.

Skażenie skóry

Zdjąć zabrudzoną odzież, zanieczyszczoną skórę umyć dokładnie dużą ilością wody z mydłem.

Skażenie oczu

Płukać oczy przez co najmniej 10 minut dużą ilością czystej, bieżącej wody, trzymając szeroko rozsunięte powieki. Unikać silnego strumienia wody ze względu na ryzyko mechanicznego uszkodzenia rogówki. Wezwać lekarza.

Zatrucie drogą pokarmową

NIE WYWOŁYWAĆ WYMIOTÓW. Podać natychmiast 2 łyżki stołowe śmietany lub lodów w celu przykrycia produktu. Skonsultować z lekarzem (zachodzi ryzyko przedostania się do płuc, zwłaszcza, jeśli występują nudności i podrażnienie).

Rozcieńczalnik niskoaromatyczny do wyrobów ftalowych i alkidowych	Producent TBD S.A.	Data sporządzenia 21.06.2003	Zastępuje 26.09.2003	Aktualizacji 22.01.2004	Strona 2 z 5
--	-------------------------------	---	---------------------------------	------------------------------------	-------------------------

Informacje dla lekarza lub specjalistycznych jednostek pierwszej pomocy

Zassanie produktu do płuc może wywołać ciężkie chemiczne zapalenie płuc. Jeśli po połknięciu nie występują nudności ani objawy podrażnienia podać 50...100 g medycznego węgla aktywnego w zawiesinie wodnej.

5. Postępowanie w przypadku pożaru

Zalecane środki gaśnicze : piana, suchy proszek , dwutlenek węgla

Środki gaśnicze niedozwolone ze względów bezpieczeństwa: woda

Zagrożenia specyficzne

Występuje ryzyko wybuchu oparów, które są cięższe od powietrza, zgromadzonych w zamkniętych przestrzeniach i zagłębieniach.

Występuje ryzyko wybuchu opakowań i zbiorników narażonych na działanie ognia, ze względu wzrastające ciśnienie wewnątrz.

Ochrona gaszących pożar

Niezależne aparaty oddechowe i pełna odzież ochronna.

Inne wskazania

Schładzać opakowania i pojemności z produktem znajdujące się w bliskości ognia za pomocą rozproszonych strumieni wodnych, z bezpiecznej odległości.

6. Postępowanie w przypadku niezamierzonego uwolnienia do środowiska

Środki ostrożności dla ochrony osób

Ewakuować osoby z miejsca rozlania. Ograniczyć do minimum ryzyko eksplozji i pożaru poprzez utrzymanie wszystkich potencjalnych źródeł zapłonu z dala od miejsca rozlania oraz zapobiegać gromadzeniu się oparów w zagłębieniach i zamkniętych przestrzeniach.

Środki ostrożności dla ochrony środowiska

Podjąć wszelkie możliwe próby dla ograniczenia wycieku i przedostawania się rozlewiska do środowiska. Zbierać ciecz zanim dostanie się do kanalizacji, gleby i wody.

Metody usuwania i czyszczenia

Natychmiast przystąpić do oczyszczania z rozlanej cieczy i zanieczyszczonej gleby. Niewielkie ilości mogą być zbierane za pomocą środków absorbujących. Zwracać uwagę na zagrożenie pożarem i wybuchem oraz zagrożenie dla zdrowia. Zebrany produkt i zanieczyszczone materiały utylizować zgodnie z lokalnymi regulacjami prawnymi

Inne wskazania

W przypadku rozlania natychmiast powiadomić lokalne władze. Stosować odpowiednie wyposażenie ochronne przy wszystkich operacjach

7. Postępowanie z preparatem i jego magazynowanie.

Obchodzenie się z preparatem

Zapobieganie zatruciom: podczas stosowania nie jeść, nie pić, unikać kontaktu z cieczą, unikać wdychania par, przestrzegać zasad higieny osobistej, stosować odzież i sprzęt ochronny, pracować w wentylowanym pomieszczeniu.

Zapobieganie pożarom/wybuchom: wyeliminować źródła zapłonu - nie wykonywać prac z otwartym ogniem, nie palić, nie używać iskrzących narzędzi i odzieży z tkanin podatnych na elektryzację, chronić zbiorniki przed nagraniem, instalować urządzenia elektryczne w wykonaniu przeciw wybuchowym. Nie opróżniać do kanalizacji.

Magazynowanie

Przechowywać w oryginalnych, właściwie oznakowanych szczelnie zamkniętych opakowaniach w magazynie cieczy palnych, wyposażonym w instalację wentylacyjną i elektryczną w wykonaniu przeciwwybuchowym. Opakowania chronić przed nagraniem. Na terenie magazynu przestrzegać zakazu palenia, używania otwartego ognia i narzędzi iskrzących. Zasady magazynowania - zgodne z normą PN-89/C-81400.

8. Kontrola narażenia i środki ochrony indywidualnej

Normatywy higieniczne dla środowiska pracy wg Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29.11.2002 roku w sprawie najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy. Dz.U. nr 217 poz. 1833 z dnia 18.12.2002 :

butan-1-ol NDS – 50 mg/m³;
 NDSh – 150 mg/m³

Zalecane procedury monitoringu :

- Rozporządzenie Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 09.07.1996 roku w sprawie badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy. Dz. U. Nr 86 z 1996r. Poz. 394 wraz z późniejszą zmianą.

Metody oznaczania powietrza w środowisku pracy:

- PN – ISO 4225:1999 + Ak Jakość powietrza. Zagadnienia ogólne. Terminologia.

Rozcieńczalnik niskoaromatyczny do wyrobów ftalowych i alkidowych	Producent TBD S.A.	Data sporządzenia 21.06.2003	Zastępuje 26.09.2003	Aktualizacji 22.01.2004	Strona 3 z 5
--	-------------------------------	---	---------------------------------	------------------------------------	-------------------------

- PN-89/Z-04008/07 Ochrona czystości powietrza. Pobieranie próbek. Zasady pobierania próbek powietrza w środowisku pracy i interpretacja wyników.

Unikać bezpośredniego kontaktu preparatu ze skórą i oczami oraz wdychania par produktu. Preparat stosować w pomieszczeniach przy sprawnie działającej wentylacji, jeżeli jest to niezbędne stosować środki ochrony dróg oddechowych; natychmiast zdjąć zabrudzone preparatem ubranie i umyć zanieczyszczoną skórę wodą z mydłem; nie wolno spożywać posiłków, pić oraz palić tytoniu podczas pracy z preparatem z wyjątkiem miejsc do tego przeznaczonych; myć dokładnie ręce wodą z mydłem przed przerwą i po zakończeniu pracy; jeżeli jest to potrzebne zastosować krem do rąk.

Środki ochrony osobistej, zapewniające właściwą ochronę:

- rąk: rękawice ochronne z materiałów odpornych na działanie i przedostawanie się rozpuszczalników
- skóry: ubranie ochronne z materiałów odpornych na działanie i przedostawanie się rozpuszczalników
- dróg oddechowych: preparat stosować przy sprawnie działającej wentylacji; w przypadku niewystarczającej wentylacji stosować środki ochrony dróg oddechowych.
- oczy: okulary ochronne

9. Właściwości fizykochemiczne

9.1	Postać fizyczna, barwa, zapach	: klarowna ciecz o niskiej lepkości. Zapach węglowodorów średnio wyczuwalny.
9.2	Temperatura wrzenia/zakres destylacji	: 150 °C - 200 °C
9.3	Rozpuszczalność w wodzie	: nierozpuszczalny
9.4	Gęstość wyrobu w 20 °C	: około 0,80 g/cm ³
9.5	Temperatura zapłonu	: minimum 38 °C
9.6	Temperatura samozapłonu	: około 250 °C
9.7	Granice wybuchowości	
	• Dolna	: 1,40 % objętościowych
	• Górna	: 7,6 % objętościowych
9.8	Prężność par	: ok. 1 kPa (38 °C; woda = 6,5 kPa)
9.9	Gęstość względna	: ok. 0,8 (15/4 °C, woda=1)
9.10	Współczynnik n-oktanol/woda	: log Kow = 2 ...7
9.11	Lepkość kinematyczna	: <2 mm ² /s w 40 °C
9.12	Reaktywność	: produkt jest stabilny w zalecanych

10. Stabilność i reaktywność

Produkt jest stabilny w normalnych warunkach i przy zastosowaniu zgodnie z przeznaczeniem.

Warunki których należy unikać:

- źródła zapłonu (otwarty ogień, narzędzia iskrzące), nadmierne ogrzewanie preparatu

Niebezpieczne reakcje:

- nie są znane

Niebezpieczne produkty rozkładu:

- dwutlenek węgla i tlenek węgla

11. Informacje toksykologiczne

Niskowrząca frakcja naftowa obrabiana wodorem (CAS 64742-48-9) -LD₅₀ doustnie szczur >2000mg/kg

LD₅₀ w kontakcie ze skórą, królik >2000mg/kg

LC₅₀ inhalacyjnie, szczur >5000mg/kg /4h

Działanie uczulające

Produkt nie uczulający (świnka morska, plama zamknięta).

Toksyczność podostra, chroniczna i długotrwała

Powtarzający się kontakt skórny prowadzi do jej podrażnienia (króliki, 14 i 28 dni). Narażenie na długotrwałe działanie oparów prowadzi do specyficznych dla danego gatunku uszkodzeń układów nerkowych (szczury – samce) i nowotworów u zwierząt (myszy) poddanych eksperymentowi.

Oddziaływanie na organizm człowieka

Opary podrażniają oczy oraz układ oddechowy. Przedłużający i powtarzający się kontakt ze skórą powoduje jej wysuszenie i podrażnienie. W przypadku połknięcia następuje podrażnienie przewodu pokarmowego. Wdychanie produktu może prowadzić do ciężkiego chemicznego zapalenia płuc.

12. Informacje ekologiczne

Toksyczność względem organizmów wodnych

Rozcieńczalnik niskoaromatyczny do wyrobów ftalowych i alkidowych	Producent TBD S.A.	Data sporządzenia 21.06.2003	Zastępuje 26.09.2003	Aktualizacji 22.01.2004	Strona 4 z 5
--	-------------------------------	---	---------------------------------	------------------------------------	-------------------------

Strumienie niskowrzącej frakcji naftowej traktowanej wodorem (CAS 64742-48-9): bardzo nisko toksyczne (LC50 >100 mg/l; ryby, algi i dafnie).

Ruchliwość

Produkt łatwo odparowuje z powierzchni wody i gleby. Produkt może penetrować glebę aż do osiągnięcia wody gruntowej, w której najłatwiej rozpuszczalne składniki będą dalej się rozprzestrzeniać. Degradacja przebiega niezwykle powoli w warunkach beztlenowych.

Biodegradacja

Niskowrząca frakcja naftowa obrabiana wodorem (CAS 64742-48-9): łatwo ulegające biodegradacji (szacunek). Odparowanie jest najszybszym i dominującym procesem eliminującym produkt z powierzchni wody i gleby.

Degradacja chemiczna

Produkt nie hydrolizuje w wodzie. Lotne węglowodory podlegają chemicznej degradacji w atmosferze.

13. Postępowanie z odpadami

W wykazie odpadów wg Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001 roku w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. Nr 112 z 2001r. poz. 1206) znajduje się :

- Odpady farb i lakierów zawierających rozpuszczalniki organiczne lub inne substancje niebezpieczne - kod 08 01 11
Produkt należy usuwać zgodnie z Ustawą o odpadach (Dz.U. z dnia 20 czerwca 2001).

14. Informacje o transporcie

Transport drogą lądową

Klasa 3

Kod klasyfikacyjny F1

Numer rozpoznawczy materiału (ONZ) : UN 1263 Materiał pokrewny do farby

Numer rozpoznawczy zagrożenia : 30

Grupa pakowania : III

Nalepki ostrzegawcze: nr 3

Transport drogą morską

klasa 3.2, IMDG CODE 3268

Numer rozpoznawczy materiału (ONZ) : UN 1263

Grupa pakowania : III

EmS Nr : 3-05

MFAG nr : 310

Transport drogą lotniczą

Klasa : 3

Numer rozpoznawczy materiału (ONZ) : UN 1263

Grupa pakowania : III

15. Informacje dotyczące uregulowań prawnych

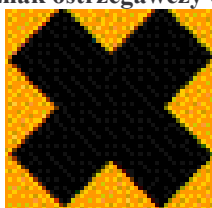
Klasyfikacja preparatu zgodna z Ustawą o Substancjach i preparatach chemicznych z dnia 11 stycznia 2001(Dz.U. z 2001r. Nr 11 poz.84) wraz z późniejszymi zmianami.

15.1 Dane na etykietę ostrzegawczą:

15.1.1 Nazwę lub nazwy chemiczne substancji obecnych w preparacie

Zawiera: Niskowrząca frakcja naftowa obrabiana wodorem

15.1.2 Znak ostrzegawczy oraz napis określający jego znaczenie:

Produkt szkodliwy

Rozcieńczalnik niskoaromatyczny do wyrobów ftalowych i alkidowych	Producent TBD S.A.	Data sporządzenia 21.06.2003	Zastępuje 26.09.2003	Aktualizacji 22.01.2004	Strona 5 z 5
--	-------------------------------	---	---------------------------------	------------------------------------	-------------------------

15.1.3 Określenie rodzaju zagrożenia

- R 10 Produkt łatwopalny
- R 65 Działa szkodliwie; może powodować uszkodzenie płuc w przypadku połknięcia
- R 66 Powtarzające się narażenie może powodować wysuszenie lub pękanie skóry

15.1.4 Określenie warunków bezpiecznego stosowania

- S 2 Chronić przed dziećmi.
- S 23 Nie wdychać pary/rozpylonej cieczy
- S 24/25 Unikać zanieczyszczenia skóry i oczu
- S 51 Stosować wyłącznie w dobrze wentylowanych pomieszczeniach.
- S 62 W razie połknięcia nie wywoływać wymiotów: niezwłocznie zasięgnąć porady lekarza i pokazać opakowanie lub etykietę

15.1.5 Dodatkowe oznakowania opakowań preparatów niebezpiecznych wymagających szczególnego oznakowania

-

15.1.6 Źródła podstawowych uregulowań prawnych:

Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 3 lipca 2002 r. (Dz. U. Nr 140 poz. 1171) w sprawie karty charakterystyki substancji niebezpiecznej i preparatu niebezpiecznego.
Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 02 września 2003 r. (Dz. U. Nr 171 poz. 1666) w sprawie kryteriów i sposobu klasyfikacji substancji i preparatów chemicznych.
Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 02 września 2003 r. (Dz. U. Nr 173 poz. 1679) w sprawie oznakowania opakowań substancji niebezpiecznych i preparatów niebezpiecznych.
Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 02 września 2003r. (Dz. U. Nr 199, poz. 1948) w sprawie wykazu substancji niebezpiecznych wraz z ich klasyfikacją i oznakowaniem.
Rozporządzenie Ministra Środowiska, z dnia 27 września 2001r. w sprawie katalogu odpadów (Dz.U. nr 112 poz.1206).
Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 29 listopada 2002r. w sprawie najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy (Dz.U. nr 217 poz.1833)
Rozporządzenie Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 09.07.1996 roku w sprawie badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy. Dz. U. Nr 86 z 1996r. Poz. 394 wraz z późniejszą zmianą
Ustawa o przewozie drogowym towarów niebezpiecznych z dnia 28 października 2002 (Dz.U. Nr 199,poz.1671)

16. Inne informacje

Wykaz zwrotów R użytych w punkcie 2

- R 10 Substancja/preparat/produkt łatwo palna(y)
- R 22 Działa szkodliwie po połknięciu
- R 37/38 Działa drażniąco na drogi oddechowe i skórę
- R 41 Ryzyko poważnego uszkodzenia oczu
- R 65 Działa szkodliwie; może powodować uszkodzenie płuc w przypadku połknięcia
- R 66 Powtarzające się narażenie może powodować wysuszenie lub pękanie skóry
- R 67 Pary mogą wywoływać uczucie senności i zawroty głowy

Powyższe informacje są opracowane o bieżący stan naszej wiedzy, nie są one jednak żadnym zapewnieniem o właściwościach produktu i nie uzasadniają żadnego umownego stosunku prawnego. Podczas sporządzania karty charakterystyki braliśmy pod uwagę wszystkie właściwe zastosowania produktu, każdy użytkownik ponosi odpowiedzialność w przypadku innego zastosowania produktu.

Wykorzystano informacje dostarczone przez producenta w karcie charakterystyki preparatu.